

Hösten är här – dags att se och synas

Hösten är här, många anser det vara den bästa tiden att vara på sjön. Vattnet är fortfarande varmt och vikarna är tomma på båtar. Men det gäller att synas på havet. Text: Bengt Anderhagen Foto: Atle Knutsen

DAGARNA KAN VARA soliga, varma och klara.

En nackdel är att det mörknar tidigare och risken för dimma ökar. Därför är det viktigt att synas ordentligt i mörkret, både när du färdas och när du ligger stilla.

Självklart har du dina reglementsensliga lanternor tända när du har lossat förtöjningarna eller tagit upp ditt ankare. Lanternorna ska enligt de internationella sjövägsreglerna vara tända när solen är nere och vid nedsatt sikt. I svenskt inre vatten har vi undantagsbestämmelser som säger att under skymning och gryning måste inte lanternorna vara tända om fartyget ändå kan ses på betryggande avstånd. Vid minsta tveksamhet råder jag dig att ha dem tända, hellre för ofta än för sällan.

FÖR CIRKA FEM år sedan kolliderade en motorbåt med en segelbåt vid Stora Barskäret i Möja Västerfjärd. Klockan var runt två på natten då motorbåten i 17 knops

fart rammade segelbåten som låg på svaj till ankars.

Vid kollisionen skadades motorbåtsägarens hustru svårt men de fyra personerna ombord på seglaren klarade sig oskadda men chockades. Då segelbåten inte haft ankarljus tänt friades motorbåtsföraren i tingsrätten för vårdslöshet i sjötrafik. Bägge parter överklagade och Hovrätten gjorde en annan bedömning och dömde motorbåtsägaren till dagsböter för vårdslöshet i sjötrafik samt skadestånd till segelbåtsägarna. Hovrätten ansåg att mannen inte anpassat farten efter de förhållanden som rådde på platsen och i och med det så hade han brustit i gott sjömanskap till förebyggande av sjöolycka.

Exemplet på olyckan ovan visar vikten av att synas ordentligt i mörker. Ankrar du upp i ett område där det finns risk för att du kan bli påseglad måste du absolut ha någon typ av ankarljus tänt. Placera ankarlantan så lågt som möjligt utan att den blir

skymd av båtens överbyggnader och annat. En lanternan i masttoppen kan vara svår att urskilja mot en stjärnhimmel eller bakgrundsljus från land. På riktigt nära håll syns den inte alls.

OLYCKAN ÄR OCKSÅ ett exempel på hur viktigt det är att framföra sin båt med säker fart. Med elektroniska hjälpmedel som plotter, e-sjökort och radar är det lätt att försumma den visuella utkiken. Är ni fler ombord hjälps ni alla åt att hålla utkik. Tänk på att hålla utkik runt om! Radarn kan missa mindre föremål och du kan mycket väl möta såväl mörklagda kanoter som små gummibåtar.

Råkar du ut för dimma eller dålig sikt behöver det inte innebära något större problem om du har en navigator som visar dig var du är och var eventuella grund och farligheter finns. Däremot så har du ingen koll på andra båtar om du inte har radar. Därför bör du undvika farleder där det går tyngre fartyg eller i varje fall försöka hålla dig i utkanten.

Visserligen har större fartyg radar men även den kan missa dig. Dessutom finns det risk för att kollidera med andra småbåtar utan radar. Kör med säker fart, det vill säga sakta och försiktigt. Lyssna efter andra båtar och håll skärpt utkik åt alla håll. Tala om för andra båtar var du finns genom att tuta med signalhornet eller mistluren. En lång signal, ca 5 sek, varannan minut om du kör för motor. Går du för segel tutar du en lång och två korta signaler varannan minut.

Har du ingen navigator så får du navigera på gammalt hederligt sätt med papperssjökort, kompass och klocka. Kompassen ska vara devierad så att du kan lita på den, om inte kan du lika bra lämna den kvar i land. Är du osäker på att färdas i dimma får du avvakta tills dimman lättar.

HÄNUEN skön höst med härliga färder i våra skärgårdar och på våra sjöar. Och glöm inte flytvästen och ha mobilen i ett vattentätt fodral. ☺